

۱۷۹

دُرِّ جَمْع

گزیده بیانات آیت‌الله عابدینی

خطبه‌های نماز جمعه ۱۹ مردادماه ۱۴۰۳

سازمان مجرب قزوین

نشریه ذکر جمعه
با هدف انتشار گزیده بیانات
ائمہ جمعہ قزوین در خطبه‌های نماز
جمعه، هر هفته به صورت الکترونیکی از
طریق شبکه‌های اجتماعی ستاد نماز
جمعه منتشر می‌گردد.
لازم به ذکر است متن بیانات ائمہ
محترم جمعہ، با حذف و اضافات و
ویرایش همراه است و سعی شده
است جهت مطالعه و بهره‌جویی
هرچه بهتر مخاطبین گرامی، اهم
محورها ارائه گردد.

خطبه اول

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى
سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ
وَاللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ
إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

لزوم یادآوری نعمت‌های خداوند

قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ:

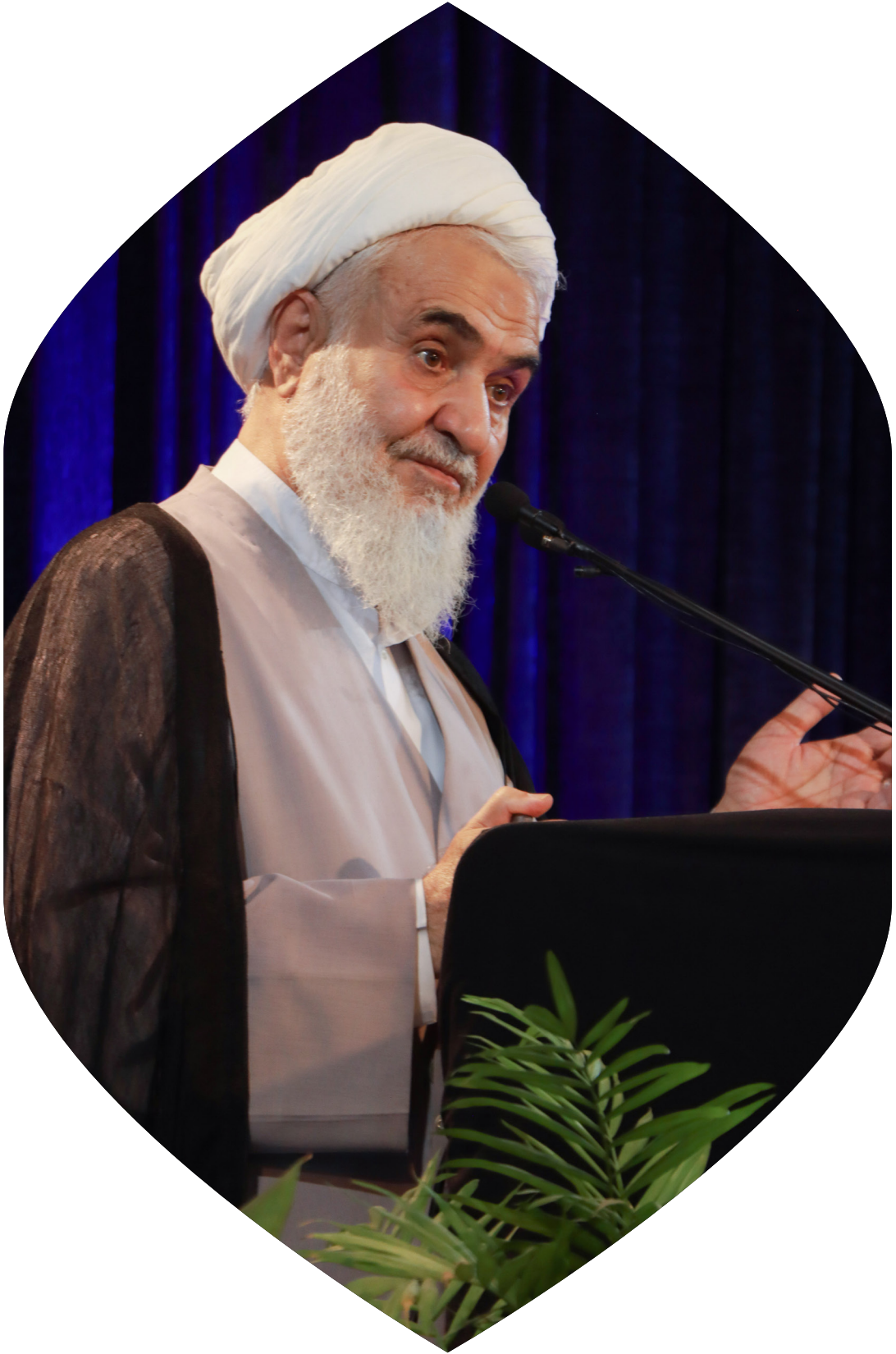
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ
قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ.﴾^۱

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ...﴾: ای کسانی

۱. مسلمانان! نعمت خدا به خودتان را فراموش نکنید؛ همان وقت‌هایی که دشمنانتان، برای نابودی اسلام، قصد درازی به شما داشتند، ولی خدا شترشان را از سرتان کم کرد. در حضور خدا، مراقب باشید عهدشکنی نکنید. مؤمنان باید فقط به خدا توکل کنند (مأئده: ۱۱).

که ایمان آورده‌اید، نعمت‌های خدا را که شامل حال شما شده است [به یاد آورید]. به معنای واقعی غرق در نعمت‌های خدا هستیم و نعمت‌های ریز و درشت تمام زندگی و لحظات زندگی ما را تحت پوشش قرار داده است. خدا می‌فرماید: اگر همه جمع شوند و بخواهند نعمت‌های خدا را بشمارند، نمی‌توانند از [عهده] شمارش نعمت‌های ما به در آیند. وقتی چیزی کم و زیاد می‌شود [اگر] ناشکری کنیم، این خشم خدا را برمی‌انگیزد. اگر شکر نعمت‌های خدا را به جا بیاوریم، نعمت‌های خدا افزایش پیدا می‌کند. فرمود: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نعمت‌های مرا به یاد بیاورید. بزرگ‌ترین نعمت هم نعمت نبوت، نعمت رسالت و وحی، نعمت قرآن کریم، مخصوصاً نعمت ولایت امیرالمؤمنین و اولاد امیرالمؤمنین علیهم‌السلام است. کسی خدمت امام علیه‌السلام آمد و شکوه کرد: من چیزی ندارم و فقیر هستم. امام علیه‌السلام فرمود: ولایت ما را داری؟ به ولایت ما وابسته هستی؟ ما را دوست داری و ما را ولی خودت می‌دانی؟ گفت: بله. امام علیه‌السلام فرمود: من مثلاً پنج دینار می‌دهم، این ولایت را نداشته باش.

گفت: نمی‌دهم. گفت: ده دینار، صد دینار، هزار دینار. هرچه امام علیه‌السلام این اعداد را بالا برد، او گفت: من به هیچ عنوان و به هیچ قیمتی ولایت علی و اولاد علی علیهم‌السلام را از دست نمی‌دهم. امام علیه‌السلام فرمود: پس تو سرمایه و ثروت بسیاری با خود داری. قدر آن را بدان. این یک نوع نگاه به نعمت است. همه نعمت‌هایی که خدا عنایت کرده است [یاد کنیم]. در همین آیه ۱۱ سوره مائده می‌فرماید:

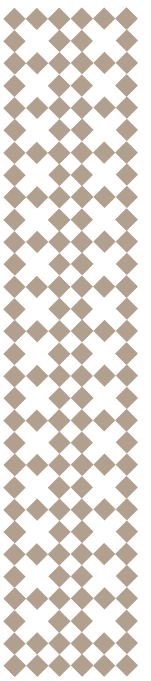
﴿...إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ...﴾: یکی از نعمت‌ها این است که دشمنان می‌خواستند به شما دست‌درازی کنند و به مملکت شما، دین شما و استقلال و آزادی شما تعرض کنند؛ [ولی] خدا دست آن‌ها را کوتاه کرد. از اول پیروزی انقلاب تا الان نگاه کنید. چند بار این‌ها تصمیم گرفتند بجنگند، بمباران کنند و همه چیز ما را نابود کنند. هر بار خدا دست آن‌ها را قطع و کوتاه کرده است. این کم نعمتی نیست. خدا می‌گوید: آیا این نعمت را می‌بینید! زمانی شرق و غرب عالم در مقابل ما بودند. الان فضا تغییر کرده است. همان غرب

که زمانی برای خود قدرتی بود، الان هیچ چیز از آن نمانده و رو به فروپاشی است. آیا این‌ها نعمت‌های خدا نیست؟ خدا دست آن‌ها را در تجاوز و تعدی به شما کوتاه کرد.

﴿...وَاتَّقُوا اللَّهَ...﴾: همیشه و همه جا تقوای الهی و ارتباط با خدا را [در نظر بگیریم]، خدا را ببینیم، قدرت خدا را ببینیم، خودمان را در پیشگاه خدا حاضر ببینیم و خدا را ناظر ببینیم.

﴿...وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾: کسانی که حقیقتاً ایمان دارند، همیشه باید توکلشان به خدا باشد. هیچ قدرتی در مقابل خدا قدرت نیست؛ [بلکه] ضعف است. قدرت‌های استکباری قدرت نیستند و چیزی ندارند. خدا ناگهان آن‌ها را تبدیل به ضعف و نابودی می‌کند و خودشان را به جان خودشان می‌اندازد.

لعنت ابدی خداوند بر صهیونیستها

در همین سوره مبارک مائده آیه ۶۴ می فرماید:

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا...﴾
: یهودی ها گفتند: «دست خدا بسته است!» یعنی خدا نمی تواند کاری کند. ما کار خودمان را می کنیم. هر ظلم و تجاوزی کنیم، کسی نمی تواند به ما کاری داشته باشد. خدا می فرماید: «دست خودشان بسته شده است.» یعنی خدا دست آن ها را بسته است.

۱. یهودی ها به مسخره می گفتند: «دست خدا تنگ است!» دست خودشان تنگ باد! و به سزای این حرفشان لعنت خدا بر آن ها! نخیر، دست خدا خیلی هم باز است و هرطور صلاح بداند، روزی می دهد. البته معارفی که به سوی تو فرستاده شده، سرکشی و بی دینی خیلی هایشان را زیادتر می کند! ما هم تا روز قیامت، بینشان دشمنی پایدار و کینه ریشه دار انداختیم. برای نابودی اسلام، هر بار آتش افروزی کنند، خدا خاموشش می کند. همه تلاششان را برای خرابکاری در جامعه به کار می بندند. خدا خرابکارها را دوست ندارد.

به خاطر همین حرف‌های بی‌ربط، غیرعقلانه و ملحدانه‌ای که می‌گویند، خدا آن‌ها را لعنت کرده است. یعنی یهودی‌ها همیشه تحت لعنت خدا هستند؛ همان طور که بندگان خوب خدا همیشه تحت رحمت خدا هستند. رحمت خدا بندگان را پوشش می‌دهد؛ لعنت خدا دشمنان خدا، مخصوصاً یهودیان را.

﴿...بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلِيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا...﴾: دست قدرت خدا همیشه باز است. قدرت خدا همیشه فعال است. سپس راجع به یهودی‌ها می‌فرماید: ﴿...وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ...﴾: تا قیامت همیشه بین خود یهودی‌ها دشمنی و عداوت وجود دارد؛ یعنی خودشان به جان خودشان افتاده‌اند. امروزه ما این معنا را به وضوح در حاکمیت صهیونیست‌ها و آمریکایی‌ها [می‌بینیم]. بارها عرض شده است که همه آن‌ها یک مقوله هستند. هیچ وقت نگوییم آمریکا از صهیونیست‌ها حمایت کرد.

آمریکا غیر صهیونیست‌ها نیست و صهیونیست‌ها هم غیر از آمریکا نیستند. انگلیس، آمریکا، صهیونیست‌ها و همه اشراک استکباری یک چیز هستند. از سویی در سرزمین‌های اشغالی پایگاه دارند، از سویی در آمریکا نشسته‌اند و نقشه می‌کشند، از سویی در انگلیس مکر و حيله می‌کنند. همه آن‌ها یک واقعیت هستند. خدا می‌فرماید: تا قیامت بین خودشان همیشه اختلاف و تعارض وجود دارد. منظور من این قسمت از آیه بود که شروع به خواندن آیه کردم:

﴿...كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ...﴾: هر وقت می‌خواهند شعله‌های آتش جنگ را برافروخته و شعله‌ور کنند، خدای متعال آن را به دست بندگان شایسته خودش خاموش می‌کند. آن‌ها جنگ سی‌وسه روزه راه انداختند که همین روزها سالگرد آن است. خدای متعال همان را به زیان صهیونیست‌ها و به عزت و قدرت جبهه مقاومت ختم کرد. هر وقت آن‌ها جنگی را شروع کردند خدا جنگ را به ضرر آن‌ها و به نفع بندگان خوبش ختم کرد و [آتش] جنگ آن‌ها را به نفع مسلمانان خاموش کرد.

﴿...وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا...﴾: این یهودی‌های صهیونیست، آمریکا هم که صهیونیست است و انگلیس هم که با آن‌هاست، همه با هم، سعی و کوشش و همتشان این است که در زمین همیشه فساد ایجاد کنند و دنبال فساد در زمین هستند؛ درست مقابل ولایت خدا و ولایت اولیای الهی: ما درباره امام زمان (صلوات‌الله‌وسلامه‌علیه) اعتقاد داریم که او مصلح کل است و با ظهور او مشکلات جهان اصلاح می‌شود، ظلم برچیده می‌شود و فساد از بین می‌رود. آن‌ها همیشه تلاش می‌کنند فساد ایجاد کنند؛ اما بندگان خوب خدا همیشه دنبال صلح، آسایش، آرامش، عدالت و انسانیت هستند و با ظلم مبارزه می‌کنند.

﴿...وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾: بدانید که خدا مفسدان را دوست ندارد. دوست ندارد یعنی دشمن دارد. بنابراین آن کسی که دشمنان بندگان خدا را مغلوب و منکوب می‌کند، خدای متعال است.

روایتی از حضرت فاطمه زهرا علیها السلام درباره مجاهدت امیرالمؤمنین علیه السلام در برابر دشمنان اسلام

در این زمینه راجع به این آیه، بیان زیبایی از حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا علیها السلام هست. حضرت علیها السلام این آیه را توضیح دادند و فرمودند:

أَيُّهَا النَّاسُ... أَنْقَذَكُمْ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
بَعْدَ اللَّتْيَا وَاللَّتِي وَبَعْدَ أَنْ مَنِي بِبِهِمِ الرَّجَالِ
وَذُؤْبَانَ الْعَرَبِ وَمَرْدَةَ أَهْلِ الْكِتَابِ ﴿...كَلَّمَا أَوْقَدُوا
نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ...﴾ أَوْ نَجَمَ قَرْنُ الشَّيْطَانِ
أَوْ فَغَرَّتْ فَاغِرَةٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ، قَذَفَ أَخَاهُ فِي
لَهَوَاتِهَا، فَلَا يَنْكَفِي حَتَّى يَطَأَ صِمَاخَهَا بِأَخْمَصِهِ
وَيُخِمِدَ لَهَبَهَا بِسَيْفِهِ.^۱

هرگاه شاخ شیطان نمایان شد و انسان‌های
شیطان‌صفت پیدا شدند یا گروهی از اشرار مثل

۱. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، (خطبة فدک)، به تصحیح هدایت‌الله مسترحمی و دیگران، ج ۲۹، بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق، ص ۲۳۷؛ ترجمه: خدای بزرگ به وسیله حضرت محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ و پس از چه فراز و نشیب‌ها و گرفتارشدن به دست مردان حیوان‌صفت و گرگان آدم‌خوار عرب و گردن‌کشان اهل کتاب نجاتتان بخشید. هرگاه که آتش جنگی برمی‌افروختند، خدا خاموش می‌کرد. اگر شاخ شیطان نمایان می‌شد یا فتنه‌های مشرکان گشوده می‌شد، پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ برادرش حضرت علی رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ را در کام آن می‌افکند و او نیز بر نمی‌گشت مگر اینکه یال و بال آنان را پاپمال می‌کرد و آتش آنان را با شمشیر خاموش می‌ساخت.

داعشی‌ها و منافقین پیدا شدند که کار یهودی‌ها و دشمنان قسم خورده خدا را می‌کنند، رسول اکرم صلی الله علیه و آله توسط امیرالمؤمنین علیه السلام شاخ آن‌ها را شکست و آن اشرار و شیاطین را که راه افتاده بودند، توسط امیرالمؤمنین علیه السلام مغلوب و منکوب فرمود.

این اشرار داعشی توسط چه کسی مغلوب شدند؟ مدافعان حرم برای دختر امیرالمؤمنین علیه السلام به آنجا رفتند. به نام زینب کبری علیها السلام و به نام دفاع از حرم، باز دست امیرالمؤمنین علیه السلام از آستین بیرون آمد و دشمنان مغلوب و منکوب شدند. دست ابوالفضل العباس علیه السلام است که الان یمن کارش را قدرتمند پیش می‌برد، لبنان قدرت منطقه شده است و صهیونیست‌ها رو به افول هستند. این‌ها قدرت امیرالمؤمنین، قدرت فرزندان امیرالمؤمنین و قدرت مکتب امیرالمؤمنین علیه السلام است. هرگاه جنگی درمی‌گیرد، قدرت ولایت علی و اولاد علی علیه السلام، آن قدرت نهفته در قلوب عاشقان امیرالمؤمنین علیه السلام مثل حاج قاسم، سید حسن نصرالله و عبدالمالک حوثی ظهور می‌کند. این‌ها می‌آیند

و قدرت ولایت امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ اعمال می‌شود و دشمنان خدا منکوب می‌شوند. این‌ها را ما امروز مشاهده می‌کنیم.

سپس حضرت زهرا عَلَيْهَا السَّلَامُ خاطرات زمان رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ را مطرح می‌کند و می‌گوید: هرگاه دشمنان کاری کردند، رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ را به کام آن‌ها فرستاد. رفت در میان آن‌ها و برنگشت مگر اینکه سران آن‌ها را مغلوب و منکوب کرد و گردن آن‌ها را شکست. حضرت زهرا عَلَيْهَا السَّلَامُ این را راجع به امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ بیان [می‌کند] که در امثال [امر] رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ به میدان می‌رفت.

این نکته را عرض کنم که امروز هم امیرالمؤمنین عَلَيْهِ السَّلَامُ است که به مجاهدان عرصه مقاومت اسلامی قدرت می‌بخشد و ما این قدرت را امروز می‌بینیم. به آیه اول برمی‌گردیم: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ...﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مبادا نعمت‌های خدا را که همیشه شما را پوشش داده و شمارش نشدنی است فراموش کنید. نعمت امنیت،

استقلال و اقتدار، این‌ها همه نعمت‌های بزرگ
خدا [هستند]؛ به‌ویژه نعمت ولایت امیرالمؤمنین
و اولاد امیرالمؤمنین عليهم السلام.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾.

گزیده بیانات آیت الله عابدینی در خطبه‌های نماز جمعه | ۱۹ مرداد ماه ۱۴۰۳

خطبه دوم

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ
الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ
وَعَلَى عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ
سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَعَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ
سَيِّدَيْ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ
زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى جَعْفَرِ
بْنِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ
مُوسَى وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ
وَعَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى الْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمُنتَظَرِ
الْمَهْدِيِّ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.
أَوْصِيكُمْ عِبَادَ اللَّهِ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَنَظْمِ أَمْرِكُمْ.

دعوت به تقوا

یکدیگر را به تقوای الهی یادآوری می‌کنیم. تقوای الهی را همواره باید برای یکدیگر یادآوری کنیم و فراموش نکنیم.

همچنین دست یکدیگر را در کارهای پسندیده بگیریم و اگر کار ناپسندی پیدا شد، جلوی آن را بگیریم. تقوا یعنی همین. جلوی ظلم، بدی، پارتی‌بازی، حرام‌خوری، بداخلاقی و نامهربانی، غیبت و تهمت و هر چه باعث اختلاف می‌شود بگیریم. صفا و صمیمیت، محبت و برادری را تقویت کنیم. این یعنی تقوای الهی.

این سفارش باید حتماً در خطبه‌های نماز جمعه مطرح شود؛ یعنی هر هفته، هر روز، هر لحظه باید تقوا مدنظر ما باشد. سعادت دنیای ما با تقوا تأمین می‌شود؛ با پول و مقام و شهرت نمی‌شود. هیچ چیز نمی‌تواند انسان را به سعادت برساند؛ ولی تقوا می‌تواند. کسی که تقوا دارد همه چیز دارد. ممکن است فقیر باشد؛ ولی عزت، آبرو، سربلندی و عظمت دارد. کسی که تقوا ندارد همه دنیا را داشته باشد، هیچ چیز ندارد و بسیار بیچاره، فقیر و عقب‌مانده است. این است که باید همیشه در هر نماز و در هر لحظه دنبال تقوا باشیم و تقوا را در آیات قرآن پیدا کنیم. اگر با قرآن و ائمه و اهل بیت علیهم‌السلام زندگی کنیم با تقوا هستیم. این همان سفارش به تقوا است.

مناسبت‌های هفته

مناسبت‌هایی [هست] که وظیفه داریم هرکدام از آن‌ها را بدانیم و ببینیم ما نسبت به این مناسبت کجا هستیم:

شهادت حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام

یکی از مناسبت‌ها شهادت حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام بنا به روایتی است. روایت دیگری هم داریم. به همین مناسبت، حدیثی از حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام عرض می‌کنم. خواهش می‌کنم دست‌کم ترجمه فارسی این را به ذهن بسپاریم و برای دیگران هم بگوییم؛ برای اینکه یادمان نرود. [اگر] به دیگران بگوییم یادمان می‌ماند. امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

«هَلَاكُ النَّاسِ فِي ثَلَاثٍ: الْكِبَرِ وَالْجِرْصِ وَالْحَسَدِ.
فَالْكِبَرُ هَلَاكُ الدِّينِ وَبِهِ لُعْنٌ إِيلِيْسُ؛ وَالْجِرْصُ عَدُوُّ
النَّفْسِ وَبِهِ أُخْرِجَ آدَمُ مِنَ الْجَنَّةِ؛ وَالْحَسَدُ رَائِدُ
السُّوءِ وَمِنْهُ قَتْلُ قَابِيْلٍ هَابِيْلَ.»^۱

۱. همان، ج ۷۵، ص ۱۱۱؛ ترجمه: نابودی مردم در سه چیز است: تکبر و آزمندی و حسادت. تکبر باعث نابودی دین است و ابلیس

سه چیز انسان را نابود می‌کند. آن سه تا چه چیزهایی هستند که آدم با آن‌ها نابود می‌شود؟

۱. «(الْكِبْر)»: متکبر بودن. [اگر] آقایی در خانواده نسبت به خانواده‌اش متکبرانه عمل کند، او نمی‌تواند در همسر، فرزند، نوه و دوروبری‌هایش نفوذ معنوی داشته باشد. باید متواضع و خاکی بود. خانم یا آقا، این خاکی بودن خانواده را محکم می‌کند. چقدر اختلافات هست که وقتی ریشه آن‌ها را پیدا می‌کنیم می‌بینیم تکبر است. یکی چیزی گفته و دیگری گفته است: «(من جواب تو را چنین می‌دهم!)» تو جواب نده؛ بین چقدر خدا دلت را نورانی می‌کند و در زندگی موفق می‌شوی. [اگر] رئیس اداره‌ای هستیم، کارمند جایی هستیم، کارگر کارخانه‌ای هستیم، در روستا هستیم، شورای شهر هستیم، مقام و منصبی داریم یا نداریم، هر جا که هستیم نسبت به همکارانمان [تواضع داشته باشیم]. این تواضع در مقابل تکبر، فرصت

به سبب همین خصلت لعنت شد. آزمندی دشمن جان است و به واسطه همین خوی آدم از بهشت رانده شد. حسادت راهنما به سوی بدی و نابکاری است و بر اثر همین حسادت بود که قابیل هابیل را کشت.

تقوایی است. تکبر کار دست انسان می‌دهد. بسیاری از دعواها، درگیری‌ها و اختلافات به تکبر می‌رسد.

۲. «**الْحِرْصُ**»: دومین چیزی که انسان را نابود می‌کند حریص بودن است. آدم که سیر نمی‌شود. [اگر] یک نفر را به محضر ببرند و همه کره زمین را به نام او سند بزنند، این آدم که همه کره زمین را به نام او زدند می‌گوید: حال چه کنم که مریخ و کرات آسمانی دیگر را هم برای خودم ثبت کنم. فکر نمی‌کند که برای چه، برای کجا، به چه کار می‌آید. مثل جاروبرقی می‌خواهد همه چیز را به درون بکشد.

۳. «**الْحَسَدُ**»: سومین چیزی که آدم را نابود می‌کند حسد است. طرف نمی‌خواهد یک نفر موفق باشد. موفقیت او این را آزار می‌دهد؛ بعد واکنش نشان می‌دهد. این سه چیز انسان را نابود می‌کند. سپس حضرت علیه السلام فرمودند:

«**فَالْكِبْرُ هَلَاكُ الدِّينِ وَبِهِ لُعِنَ إِبْلِيسُ**»: کبر دین انسان را نابود می‌کند و ابلیس به خاطر همین لعنت شد.

یعنی دین خودش را کنار گذاشت. خدا گفت: «سجده کن.» گفت: «این را تو از خاک آفریدی. من از آتش آفریده شدم. من از او بالاتر هستم.» تکبر ورزید و نابود شد.

درباره حرص هم امام علیه السلام فرمودند: «وَالْحِرْصُ عَدُوُّ النَّفْسِ وَبِهِ أُخْرِجَ آدَمُ مِنَ الْجَنَّةِ» حرص باعث شد که آدم علیه السلام از بهشت رانده شود. درباره حسد هم فرمودند: «وَالْحَسَدُ رَائِدُ الشُّوْءِ وَمِنْهُ قَتَلَ قَابِيلُ هَابِيلَ.» از حسد بود که قابیل برادرش هابیل را کشت و اولین قتل در زمین اتفاق افتاد. این سه سفارش که امام حسن مجتبی علیه السلام به ما فرمودند.

جنگ صفین و شهادت عمار یاسر

مناسبت دیگر جنگ صفین و شهادت عمار یاسر است. به این مناسبت هم این حدیث را نقل می‌کنم:

لَمَّا بُنِيَ الْمَسْجِدُ جَعَلَ عَمَّارٌ يَحْمِلُ حَجْرَيْنِ. فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «يَا أَبَا الْيَقْظَانِ، لَا تَشْقُقْ عَلَيَّ نَفْسِكَ» قَالَ: «يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي أُحِبُّ أَنْ أَعْمَلَ

فِي هَذَا الْمَسْجِدِ. قَالَ: ثُمَّ مَسَحَ ظَهْرَهُ ثُمَّ قَالَ:
«إِنَّكَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ تَقْتُلُكَ الْفِئَةُ الْبَاغِيَّةُ».^۱

عمار یاسر برای ساختن مسجد خیلی کار می‌کرد و تلاش زیادی می‌کرد. مثلاً اگر هرکس یک سنگ برمی‌داشت و برای دیوار مسجد می‌برد، او دو تا دو تا می‌برد. عرق می‌ریخت و زحمت می‌کشید. نقل است که رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ به او رسید و گفت: «عمار، کمتر زحمت بکش.» مثل اینکه رهبر مُذَلَّةً به حاج قاسم، شهید رئیسی و امثال آن‌ها بگوید: «خیلی زحمت می‌کشی. قدری هم استراحت کن.» راجع به همه این‌ها این چیزها بوده است. حضرت رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ به عمار فرمود: «خیلی زحمت می‌کشی.» او گفت: «یا رسول الله، من می‌خواهم برای این خانه خدا کار کنم، می‌خواهم کارم جدی باشد.»

انگار به ما یاد می‌دهند که ما هم همیشه پای کار رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ و پای کار ائمه الْإِسْلَامِ عَلَيْهِمُ باشیم. این کاری که

۱. نصر بن مزاحم، وقعة صفین، به تحقیق عبدالسلام محمد هارون، ج ۲، قم: آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۴۰۴ق. ص ۳۲۴؛ ترجمه: وقتی مسجد ساخته می‌شد، عمار دو سنگ حمل می‌کرد. پیامبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ به او فرمود: «ای ابویقظان، به خودت سخت نگیر.» عمار پاسخ داد: «رسول خدا، من دوست دارم در ساخت این مسجد کار کنم.» سپس پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ دست بر پشت او کشید و فرمود: «تو از اهل بهشت هستی و گروه سرکش تو را خواهند کشت.»

موکب‌داران عزیز ما و کسانی [انجام می‌دهند] که الان پای کار مسائل اربعین [هستند]. حال من و شما ممکن است برویم قدم بزنیم، زیارت کنیم و برگردیم؛ ولی کسانی که از حالا می‌روند، در آن گرمای هوا، امکانات فراهم کنند و از من و شما و زائران ابا عبد الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ استقبال می‌کنند، این‌ها اینطور عماری کار می‌کنند.

وقتی گفت: «دلم می‌خواهد کار کنم»، اینجا رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دست محبتی به پشت عمار یاسر کشیدند و فرمودند: «عمار، تو از اهل بهشتی. گروه ستمکار تو را می‌کشند.» همه چشم‌ها منتظر بودند ببینند عمار به دست چه کسی کشته می‌شود؛ چون پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مشخص کردند و فرمودند: «آن کسانی که تو را می‌کشند، ظالم و گمراه هستند.» بالاخره عمار به دست معاویه به شهادت رسید. همه گفتند: «همه چیز روشن شد! معاویه گمراه و ستمکار شد.» حيله و نیرنگ معاویه را ببینید! معاویه گفت: «عمار را علی کشته است. برای اینکه اگر علی او را به جنگ نمی‌آورد او کشته نمی‌شد. علی او را به جنگ آورد.» این حيله نفاق امروز هم به شکل‌های مختلف

خودش را نشان می‌دهد. ما باید هوشیار باشیم. چنان‌که ملت ما در دفاع مقدس و دفاع از حرم و در مقابل فتنه‌ها همیشه این هوشیاری را داشته و دشمن را خوب شناخته است. این هم راجع به جنگ صفین و شهادت عمار یاسر که سالروز بزرگداشت این عزیز گران قدر در این روزهاست.

روز بزرگداشت سلمان فارسی

راجع به سلمان فارسی: سالروز بزرگداشت سلمان فارسی هم هست. ما نمی‌خواهیم [طبق] تقویم بگوییم که مثلاً در تقویم این‌طور نوشته است؛ [بلکه] می‌خواهیم فایده ببریم و استفاده کنیم. این‌ها سرمایه‌های معنوی ما هستند. رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ در حدیثی راجع به سلمان فرمودند:

«إِنَّ الْجَنَّةَ لَتَشْتَاقُ إِلَى ثَلَاثَةٍ: عَلِيٍّ وَعَمَّارٍ وَسَلْمَانَ.»^۱

بهشت اشتیاق سه نفر را دارد و خیلی مشتاق است آن‌ها را ببیند.

۱. همان، ص ۳۲۳؛ ترجمه: بهشت بسیار مشتاق سه کس است: علی، عمار و سلمان.

گویا حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ به ما هم می‌گوید کاری کنید که بهشت مشتاق شما باشد و دوست داشته باشد شما وارد بهشت شوید. برخی با کلی شفاعت و ارفاقات وارد بهشت می‌شوند. ارفاق می‌کنند و می‌گویند: «حالا دیگر برو.» اما برخی هستند که بهشت آغوشش را باز کرده و منتظر آن‌هاست. حضرت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فرمود: سه نفر هستند که بهشت خیلی مشتاق آن‌هاست: امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب عَلَيْهِ السَّلَامُ، عمار یاسر و سلمان فارسی. این سه نفر را نام بردند. البته حتماً بهشت مشتاق یکایک انبیا و ائمه عَلَيْهِمُ السَّلَامُ هم هست. حضرت این سه نفر را برجسته می‌کنند که ما اهمیت شخصیت این بزرگواران را ببینیم و اخلاق آن‌ها را شیوه زندگی خودمان قرار بدهیم.

شهادت حضرت رقیه عَلَيْهَا السَّلَامُ

شهادت حضرت رقیه عَلَيْهَا السَّلَامُ [است]. فشار شهادت اباعبدالله عَلَيْهِ السَّلَامُ و ظلم یزید بن معاویه آن قدر قوی بود که این دختر مظلوم آن شرایط را دید و جان به جان‌آفرین تسلیم کرد. این ظلم‌ها و

کودک‌کشی‌هایی که الان اتفاق می‌افتد یا این کودکانی که الان در شرایط بی‌خانمانی و گرسنگی و تشنگی در غزه زندگی می‌کنند و پدران، مادران و برادران آن‌ها را به شهادت رسانده‌اند، این‌ها همه یادآور خاطره آن دختر مظلوم بازماندهٔ ابوعبداللہ علیہ السلام در حادثهٔ کربلای حسینی است.

روز حمایت از صنایع کوچک

مناسبت دیگر روز حمایت از صنایع [کوچک] است. صنایع کوچک، صنایع خانگی و صنایع روستایی فرصت بسیار مهمی هستند. دولت‌ها کم‌کم به این اهمیت پی می‌برند و تا حدودی دیده می‌شود. این صنایع دستی در ایجاد اشتغال، بهتر شدن سفرهٔ مردم، تقویت اقتصاد کشور و افزایش تولید خوب، سالم و فاخر آن قدر مؤثر است و سرمایه به حساب می‌آید که ما هنوز آن استفادهٔ لازم را از صنایع دستی، خانگی و روستایی نداریم.

ما الان شرایط را طوری کرده‌ایم که روستاهایمان هم مصرف‌کننده هستند. شهری‌ها فقط جابه‌جا می‌شوند

و در فصلی به روستا می‌روند؛ اما همهٔ خورد و خوراکشان را باز هم از شهر تهیه می‌کنند. در گذشته در هر خانهٔ روستایی گاو و گوسفند و مرغ و خروس [بود] و تخم مرغ و سبزیجات و محصولات تولید می‌شد. این‌ها نباید تعطیل شوند؛ باید احیا شوند. ما تولیدکننده را مصرف‌کنندهٔ خالص نکنیم که بگوید: «من فقط مصرف‌کننده هستم. [در] شهر هم مصرف‌کننده هستم؛ [در] روستا هم مصرف‌کننده هستم.» این عاقبت خوبی ندارد. باید جدی‌تر به این معنا پردازیم. ان شاء الله دنبال کنیم و راهکار آن را پیدا کنیم. مسئولان همهٔ هم‌شان را به کار بگیرند. خدا هم حتماً برکتش را شامل حال [ما] می‌کند. تاکنون هم قدم‌های خوبی برداشته شده است که آن‌ها را هم قدر می‌دانیم؛ ولی راه نرفته در این خصوص خیلی زیاد است.

سالروز جدایی بحرین از ایران

مناسبت دیگر سالروز جدایی بحرین از ایران است. شاید کلمهٔ جدایی تعبیر قشنگی نباشد. سالروز خیانت رضاخان و پسر رضاخان و ایادی آن‌ها به بحرین است.

زمان محمدرضای خائن این اتفاق افتاد. به فرمان انگلیس و [در] زمینه‌سازی منافع غرب، بحرین را با دست خود به دشمن تقدیم کردند. این کاملاً خیانت و خسارت [است]. هرکس متوجه باشد، واقعاً دل او به درد می‌آید. چرا راضی شدند این خیانت را انجام بدهند؟ بحرین را که یکی از استان‌های کشور جمهوری اسلامی بود، به دست اجانب دادند و شیعیان و مسلمانان بحرین را هم گرفتار کردند. آن بندگان مظلوم خدا هنوز هم گرفتار اجانب هستند. این هم مقوله‌ای است. امیدواریم خدای متعال شر اشرار و دشمنان را کم کند و کشورهای اسلامی همدیگر را پیدا کنند، یار و یاور یکدیگر باشند، جلوی این خیانت‌ها گرفته [شود] و این خسارت‌ها جبران شود.

همکاری مجلس و دولت برای پیشرفت ایران

درباره دولت کریمه: دوره تحلیف و تنفیذ و همه این‌ها تمام شد. مرحله‌ای باقی مانده است: معرفی وزرا به مجلس [است] و اینکه مجلس وزرا را تأیید کند و وزارت آن‌ها قانونی شود.

این را هم امیدواریم [به خوبی صورت بگیرد]. مجلس هم نهایت همکاری را دارد. رهبر مُطَهَّرٌ سفارش خاص فرمودند: «موفقیت دولت موفقیت همه کشور و ملت است.» همه ما باید دعا کنیم. البته دولتمردان هم باید مردم را ببینند و به مردم احترام بگذارند؛ وعده‌هایی که دادند، حواسشان به وعده‌ها باشد؛ شرایط نان و سفره مردم برای آن‌ها اهمیت داشته باشد؛ فقر و گرفتاری و مسکن و همه این قضایایی که لازم نیست بیشتر توضیح بدهم، مدنظر آن‌ها باشد. ان شاء الله ما ببینیم رفاه و آسایش و آرامش مردم بهتر شود.

اخراج آمریکایی‌ها از نیجر

مطلب دیگری که خوشحال‌کننده است اخراج آمریکایی‌هاست. ما شیرینی اخراج آمریکایی‌ها را از کشور خودمان هیچ وقت فراموش نمی‌کنیم. انقلاب اسلامی که به پیروزی رسید، آن‌ها با عجله فرار کردند و در حقیقت اخراج شدند. این اتفاق در افغانستان هم افتاد. این اتفاق در سوریه هم افتاده و در شرف کامل تر شدن است.

در عراق هم افتاده است. ان شاء الله اخراج آمریکایی‌ها از عراق کامل شود. این اخراج این روزها در نیجر اتفاق افتاده است. نیجر و نیجریه دو کشور آفریقایی هستند. در نیجر، آمریکایی‌ها و فرانسوی‌ها بساطشان را جمع می‌کنند و گورشان را گم می‌کنند. این، قدرت اسلام و قدرت مسلمانان مظلوم کشور آفریقایی نیجر را نشان می‌دهد. همچنین نشان می‌دهد که آمریکایی‌ها کم‌کم مجبورند منطقه را ترک کنند و خیلی از کشورها از شر آن‌ها خلاص می‌شوند. خوشحال هستیم و خدا را به خاطر این نعمت شکرگزاریم.

انتخاب یحیی سنوار

به جانشینی شهید اسماعیل هنیه

حاج اسماعیل هنیه به شهادت رسید. صهیونیست‌ها او را ناجوانمردانه به شهادت رساندند. آیا این به نفع صهیونیست‌ها شد یا به زیان صهیونیست‌ها؟ شخصی به نام یحیی سنوار جانشین اسماعیل هنیه شد.

واقعاً صهیونیست‌ها احساس بدبختی می‌کنند. وقتی این شخصیت به میدان آمد، هیبت صهیونیست‌ها شکست. با وجود این شخصیت بزرگ، وحشت و اضطراب صهیونیست‌ها هر روز بیشتر می‌شود. با تدبیری که این سردار بزرگ جهان اسلام دارد و تاکنون مقاومت اسلامی را علیه صهیونیست‌ها محکم و پابرجا و قدرتمند نگه داشته است، ان شاء الله شاهد نابودی صهیونیست‌ها به دست همین سردار باشیم.

[تحقق] «مرگ بر اسرائیل» را الان بیشتر از گذشته می‌بینیم؛ یعنی مرگ اسرائیل هر روز بیشتر خودش را نشان می‌دهد. چنان‌که توجه دارید، اسرائیلی‌ها دچار مشکلات متنوع هستند و مشکلات ترکیبی دارند. درد آن‌ها یک درد نیست. یک درد آن‌ها اختلافات داخلی آن‌هاست که هر روز شدیدتر می‌شود. در سرزمین‌های اشغالی، یهودی‌ها علیه دولت خودشان چقدر تظاهرات می‌کنند. در خود دولتشان هم اختلاف است. [چنان‌که] قرآن فرمود: ﴿...وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ...﴾ بین آن‌ها «عداوت» و «بغضاء» هست. امروز [این را] مشاهده می‌کنیم.

وضعیت اقتصادی آن‌ها بسیار آزاردهنده است. اسرائیلی‌های صهیونیست شکننده هستند و از نظر اقتصادی ستون فقرات آن‌ها شکسته است. صهیونیست‌ها دچار مشکل جدی‌تری هستند و آن سیل جمعیت یهودی سرزمین‌های اشغالی [است] که با عجله این سرزمین را ترک می‌کنند و به کشورهای برمی‌گردند که از آنجا آمدند. این برای اسرائیل عامل دیگری برای نابودی است. نفرت جهانی در همه جای دنیا علیه صهیونیست‌ها هر روز بیشتر می‌شود. این هم عامل دیگری است که صهیونیست‌ها را روزبه‌روز ضعیف‌تر و به نابودی نزدیک‌تر می‌کند. امیدواریم مقاومت اسلامی مسلمانان و آه مظلومان غزه، آه کودکان یتیم‌شده، آه زنان و کودکانی که زیر آوارها دفن شدند و هنوز هم پیدا نشده‌اند، باعث شود بساط این رژیم منحوس جنایت‌کار به‌زودی زود برچیده شود ان شاءالله.

دعوت به صرفه جویی در مصرف انرژی

در پایان لازم می‌دانم از همهٔ مردم واقعاً وظیفه‌شناس تشکر کنم که در مسئلهٔ آب و برق در این شرایط سخت گرمای هوا، حواسشان جمع است. من که نمی‌دانم هرکس چقدر رعایت کرد یا نکرده است؛ اما خروجی آن را می‌بینم. همین که اوضاع می‌چرخد و بحران به آن حد خطرناک ایجاد نشده است. البته از آن‌هایی هم که رعایت نمی‌کنند، هرچند تعدادشان خیلی هم نیست، خواهش می‌کنیم رحم داشته باشند تا خدا هم به آن‌ها رحم کند. خیلی وقت‌ها که آب و برق را بی‌رویه مصرف می‌کنیم، می‌توانیم لامپ یا دستگاهی را خاموش کنیم یا آن دستگاه را در زمانی که ساعت بحرانی مصرف نیست، روشن کنیم. بعضی دستگاه‌های پرمصرف مثل ماشین لباس‌شویی زمان مصرفشان را تغییر بدهیم. کمتر مصرف کنیم تا دیگران هم بتوانند زندگی کنند. خدا ان شاء الله همهٔ ما را یاور، دل‌سوز و محب همدیگر قرار بدهد. ان شاء الله کم‌کم برای اربعین آماده می‌شویم. هر

قدمی که برمی‌داریم گناهی از ما پاک می‌شود،
ثوابی برای ما نوشته می‌شود و درجه‌ای بر درجات
ما افزوده می‌شود. اربعین را هم با شکوه و عظمت
هرچه بیشتر برگزار کنیم ان شاء الله.

دعای پایانی

پروردگارا! به حق پیغمبر و آل پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ و به حق
مظلومان کربلای ابا عبدالله عَلَيْهِ السَّلَام هر روز بر عزت،
عظمت و اقتدار رهبر انقلاب ما، ملت ولایت‌مدار ما و
مردم پای کار دین و ایمان و اربعین و امام حسین عَلَيْهِ السَّلَام
ببفزای.

پروردگارا! نقشه‌ها و نیرنگ‌های اشرار، دشمنان،
صهیونیست‌ها و مستکبران آمریکایی و انگلیسی را به
خودشان برگردان.

همدلی، محبت و مهربانی را در میان مردم ما روزافزون
قرار بده.

جوانان ما را در امر اشتغال، ازدواج و ادب و آداب
زندگی توفیق عنایت بفرما.

پروردگارا! حکومت اسلامی ما را به حکومت جهانی
صاحب و مولایمان متصل بفرما.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، تَابِعِ اللَّهُمَّ
بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ، إِنَّكَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ، إِنَّكَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.

